

– Ressursmangel truer den samiske skolen

Det er på høy tid at både regjeringen og Sametinget tar den samiske skolen på alvor, krever Skolenes landsforbund og NetSam. LO-forbundet og det landsdekkende nettverket for samiske pedagoger roper varsku og peker på betydelige mangler i opplæringen i samisk både når det gjelder læremidler og antall lærere.

Den samiske skolen har et prekært behov for nye og oppdaterte læringsressurser, mener Inger Anne Gaup, leder i NetSam Alta.

– Dette bør uten tvil være en hastesak for ansvarlige myndigheter. Mangel på læremateriell er et gjennomgående tema i det samiske skoleverket, noe vi har påpekt i dialog med Sametinget siden 2013. Men lite skjer, også etter innføringen av fagfornyelsen i 2020 der nye læreplaner er tatt i bruk – uten at nødvendige læremidler er på plass, sier Gaup og fortsetter:

– Slik situasjonen er nå, må samiske lærere selv utvikle læremateriell samtidig som de underviser. I enkelte fag jobber lærere fortsatt med lærebøker fra 1990 tallet. Slik skal det ikke være. Det rammer både rekrutteringen til den samiske skolen, og det rammer selvfølgelig skoleelevene, sier Gaup og viser til at det er Sametinget som har ansvar for utvikling av samiske læremidler på nord-, sør- og lulesamisk.

Dagens ordning med læremiddelutvikling har ikke fungert, mener hun.

– Samiske lærere og deres elever trenger et stort og felles løft. Ansatte i den samiske skolen kan ikke lenger jobbe under disse forholdene. De trenger læringsressurser der tverrfaglighet og dybdelæring danner grunnlag for den viktige læringsprosessen, noe Sametinget snart må erkjenne, sier Inger Anne Gaup.

NetSam støtter Skolenes landsforbund som krever at retten til samiske læremidler må lovfestes.

Berit Ellen Skum, kulturskoleleder i Kautokeino og hovedtillitsvalgt for Skolenes landsforbund i kommunen, krever at regjeringen – og Sametinget – tar ansvar og sørger for nok midler slik at alle samiske barn får de læremidlene og den opplæringen de har krav på.

– Nå må regjeringen Støre ta samisk opplæring på alvor! Varslene har vært mange, og over flere år. Også Riksrevisjonen har påpekt at samisk opplæring ikke er god nok. Sannheten er at ansvaret for samisk opplæring pulveriseres, fordi ingen ønsker å ta det fulle ansvaret, sier Skum som også sitter i samepolitiske utvalg i Skolenes landsforbund.

– Skolenes landsforbund har denne saken høyt på agendaen, da situasjonen i dagens samiske skole også rammer medlemmene, understreker Skum.

NetSam og Skolenes landsforbund krever at Sametinget, gjerne med bistand fra regjeringen, utformer en skolepolitikk som gir en fremtidsrettet opplæring for samisk elever.

– Det er stor mangel på samiske lærere. For å beholde dagens lærere i jobb og ikke minst rekruttere nye, må vi kunne tilby tilfredsstillende arbeidsverktøy og hjelpemidler slik våre norske kollegaer har. Også samiske barn har krav om et fullverdig opplæringstilbud, understreker Inger Anne Gaup.

Berit Ellen Skum peker også på at mange samiske elever får fjernundervisning, men at denne i stor grad preges av dårlig tilrettelegging, slik også Riksrevisjon har påpekt.

– Dette gjør at fjernundervisningen ikke blir likeverdig med klasseromsundervisning. Dette rammer særlig de yngste elevene, og er svært uheldig, sier Skum.

Kontakt: Inger Anne Gaup, leder i NetSam Alta: 950 727 32

Kontakt: Berit Ellen Skum, kulturskoleleder i Kautokeino og HTV for Skolenes landsforbund: 456 66 813